



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Νεοφύτου Βάμβα 6 (3<sup>ος</sup> όροφος), 106 74 ΑΘΗΝΑ, Τηλ: 210-7233221-2, 210-7233216

Fax: 210-7233217, Website: [www.nchr.gr](http://www.nchr.gr), E-mail: [info@nchr.gr](mailto:info@nchr.gr)

Παρατηρήσεις της ΕΕΔΑ επί του Σ/Ν του Υπουργείου Εσωτερικών  
με τίτλο :

*«Ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη των Οδηγιών 2011/98/ΕΕ σχετικά με ενιαία διαδικασία υποβολής αίτησης για τη χορήγηση στους πολίτες τρίτων χωρών ενιαίας άδειας διαμονής και εργασίας στην επικράτεια κράτους μέλους και σχετικά με κοινό σύνολο δικαιωμάτων για τους εργαζομένους από τρίτες χώρες που διαμένουν νομίμως σε κράτος μέλος και 2014/36/ΕΕ σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής πολιτών τρίτων χωρών με σκοπό την εποχιακή εργασία, ρυθμίσεις θεμάτων ιθαγένειας και άλλες διατάξεις»*

## Παρατηρήσεις της ΕΕΔΑ επί του

Σ/Ν του Υπουργείου Εσωτερικών με τίτλο :

*«Ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη των Οδηγιών 2011/98/ΕΕ σχετικά με ενιαία διαδικασία υποβολής αίτησης για τη χορήγηση στους πολίτες τρίτων χωρών ενιαίας άδειας διαμονής και εργασίας στην επικράτεια κράτους μέλους και σχετικά με κοινό σύνολο δικαιωμάτων για τους εργαζομένους από τρίτες χώρες που διαμένουν νομίμως σε κράτος μέλος και 2014/36/ΕΕ σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής πολιτών τρίτων χωρών με σκοπό την εποχιακή εργασία, ρυθμίσεις θεμάτων ιθαγένειας και άλλες διατάξεις»\**

### I. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Με την από οικ. 772/21 Νοεμβρίου 2014 επιστολή του Υφυπουργού Εσωτερικών, εστάλη στην ΕΕΔΑ το Σ/Ν του Υπουργείου Εσωτερικών με τίτλο *«Ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη των Οδηγιών 2011/98/ΕΕ σχετικά με ενιαία διαδικασία υποβολής αίτησης για τη χορήγηση στους πολίτες τρίτων χωρών ενιαίας άδειας διαμονής και εργασίας στην επικράτεια κράτους μέλους και σχετικά με κοινό σύνολο δικαιωμάτων για τους εργαζομένους από τρίτες χώρες που διαμένουν νομίμως σε κράτος μέλος και 2014/36/ΕΕ σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής πολιτών τρίτων χωρών με σκοπό την εποχιακή εργασία, ρυθμίσεις θεμάτων ιθαγένειας και άλλες διατάξεις»*, καθώς και η αιτιολογική του έκθεση. Ζητήθηκε, δε, από την ΕΕΔΑ η διατύπωση παρατηρήσεων επί του ως άνω Σ/Ν. Η κατάθεση του Σ/Ν στην Βουλή επίκειται εντός των επόμενων ημερών.

Η ΕΕΔΑ χαιρετίζει το γεγονός ότι της εστάλη, για τις παρατηρήσεις της, το Σ/Ν από την αρμόδια αρχή και στο πλαίσιο του συμβουλευτικού της προς την Πολιτεία ρόλου σε θέματα προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, έτσι όπως αυτός προσδιορίζεται στο άρθρο 1 του ιδρυτικού της Νόμου 2667/1998 (ΦΕΚ Α' 281/18.12.1998), αποστέλλει τις κάτωθι παρατηρήσεις της επί του Σ/Ν.

Η ΕΕΔΑ επισημαίνει, όμως, ότι στο μέτρο που καλείται να ανταποκριθεί στο ως άνω αίτημα του Υπουργείου Εσωτερικών εντός βραχείας προθεσμίας,

---

\* Οι παρατηρήσεις αυτές υιοθετήθηκαν ομόφωνα από την Ολομέλεια της ΕΕΔΑ, στη συνεδρίαση της 11.12.2014. Εισηγητές: Κ. Παπαϊωάννου, Πρόεδρος της ΕΕΔΑ (Μέλος της ΕΕΔΑ ορισθέν από την ΕΛΕΔΑ), και Α. Τοαμπή, Επιστημονική Συνεργάτις της ΕΕΔΑ.

εστιάζει τις παρατηρήσεις της επί των ζητημάτων αρχής που τίθενται, με συνεκτικότητα και σε συνέχεια των θέσεων που έχει διαχρονικά υιοθετήσει σχετικά με τα ζητήματα αυτά. Η ΕΕΔΑ, τονίζει, παράλληλα και παγίως, την ανάγκη έγκαιρης ενημέρωσής της επί του νομοθετικού έργου, γεγονός απαραίτητο για την διευκόλυνση της ανταπόκρισής της κατά τρόπο που αρμόζει στην θεσμική της αποστολή. Η αναγκαιότητα αυτή καθίσταται επιτακτικότερη κατά την παρούσα χρονική συγκυρία, η οποία χαρακτηρίζεται από πυκνό και σύνθετο νομοθετικό έργο.

Το παρόν Σ/Ν καλείται, άλλωστε, να ρυθμίσει ένα μεγάλο αριθμό θεμάτων, εκ των οποίων ζητήματα ιθαγένειας, και παράλληλα να ενσωματώσει στην ελληνική έννομη τάξη δύο ευρωπαϊκές οδηγίες.

Στο πλαίσιο αυτό η ΕΕΔΑ τονίζει, επίσης, ότι η σωρευτική ρύθμιση μεγάλου αριθμού θεμάτων από ένα νομοθετικό κείμενο ενδέχεται να υποβαθμίζει την ποιότητα αυτού και να θέτει εν αμφιβόλω την ασφάλεια δικαίου.

## **II. Ειδικότερες παρατηρήσεις**

### **ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ του Σ/Ν: Ρυθμίσεις Μεταναστευτικής Πολιτικής**

#### **Άρθρο 4 παρ 2 του Σ/Ν**

Με το άρθρο 4 παρ. 2 του Σ/Ν (περ. 1 και 2) προστίθεται στον Κώδικα Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης (Ν 4251/2014) νέο άρθρο «19 Α'» που περιλαμβάνει σχεδόν αυτούσιες τις διατάξεις του άρθρου 1 της ΚΥΑ 30651/2014 (ΦΕΚ Β' 1453/5.6.2014) «Καθορισμός κατηγορίας άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους, καθώς και του τύπου, της διαδικασίας και των ειδικότερων προϋποθέσεων χορήγησής της»<sup>1</sup>, ρυθμίζοντας το

---

<sup>1</sup> Η ΕΕΔΑ με αφορμή τη παρούσα νομοθετική πρωτοβουλία επισημαίνει μία παράλειψη που πιθανόν εκ παραδρομής υπεισήλθε στο γράμμα της ΚΥΑ 30651/2014 και ουστηνει στην Πολιτεία τη διόρθωσή της σχετικής διάταξης για λόγους ασφάλειας δικαίου. Πρόκειται συγκεκριμένα για τη διάταξη του άρθρου 2 παρ. Β περ. 1β. Ενώ στο άρθρο 1 παρ 1 περ. β της ΚΥΑ προβλέπεται η χορήγηση άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους σε θύματα και ουσιώδεις μάρτυρες μίας σειράς εγκληματικών πράξεων (ήτοι σε όσες προβλέπονται στα άρθρα 187, 187α, 309 και 310 ΠΚ και στα άρθρα 1 και 2 του ν. 927/1979 (ΦΕΚ 139 Α') ή τιμωρούνται σε βαθμό κακουργήματος και τελούνται σε βάρος της ζωής, της υγείας, της σωματικής ακεραιότητας, της περιουσίας, της ιδιοκτησίας και της προσωπικής και γενετήσιας ελευθερίας) εφ' όσον έχει διαταχθεί γι' αυτές προκαταρκτική εξέταση ή έχει ασκηθεί ποινική δίωξη, στο άρθρο 2 παρ. Β περ. 1β με το οποίο ορίζονται τα δικαιολογητικά για την αρχική χορήγηση άδειας διαμονής, προβλέπεται μόνο η υποβολή εγγράφου «της αρμόδιας εισαγγελικής αρχής ότι έχει ασκηθεί ποινική δίωξη για τέλεση εγκληματικής πράξης, προβλεπόμενης από τις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του ν. 927/1979 και της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του ν. 3304/2005». Ως εκ τούτου παραλείπεται η αναφορά στις λοιπές εγκληματικές πράξεις του άρθρου 1 παρ 1 περ. β της ΚΥΑ και στην περίπτωση να μην έχει ασκηθεί ποινική δίωξη αλλά να έχει διαταχθεί προκαταρκτική εξέταση.

καθεστώς χορήγησης και ανανέωσης άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους.

Η διάταξη αυτή περιλαμβανόταν αρχικά στο άρθρο 19 του Σ/Ν «Κώδικας Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης» (που έγινε ο Ν 4251/2014). Το άρθρο αυτό αφορούσε τη «χορήγηση και ανανέωση αδειών διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους», κατ' εφαρμογή των σχετικών επιταγών του Συντάγματος και του διεθνούς και ευρωπαϊκού δικαίου. Μεταξύ των ατόμων για τα οποία προβλεπόταν χορήγηση άδειας διαμονής για λόγους ανθρωπιστικούς, περιλαμβάνονταν και πολίτες τρίτων χωρών που ήταν θύματα και ουσιώδεις μάρτυρες κακουργημάτων και άλλων σοβαρών εγκληματικών ή ρατσιστικών πράξεων, εφόσον έχει ασκηθεί γι' αυτές ποινική δίωξη και μέχρι να εκδοθεί τελεσίδικη δικαστική απόφαση.

Με τροπολογία όμως στο άρθρο 19, οι οποία κατατέθηκε στη Βουλή κατά τη διαδικασία ψήφισης του Σ/Ν, προβλέφθηκε ότι «αν όργανο του κράτους καταγγελλεί ψευδώς για οποιοδήποτε από τα ανωτέρω αδικήματα και η ψευδής καταγγελία τεκμηριωθεί μετά τη σχετική προκαταρκτική εξέταση με τη θέση της δικογραφίας στο αρχείο, ο καταγγέλλων δικάζεται για τα προβλεπόμενα στο ενδέκατο κεφάλαιο του Ποινικού Κώδικα αδικήματα με την αυτόφωρη διαδικασία. Ως παρεπόμενη ποινή, στην περίπτωση αυτή δύναται να επιβληθεί η απέλαση, άλλως ακολουθείται η διαδικασία της διοικητικής απέλασης».

Η ΕΕΔΑ είχε εκφράσει την έντονη ανησυχία της για την ως άνω τροπολογία επισημαίνοντας ότι παραβιάζει θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα, ιδίως το τεκμήριο αθώτητας και τα δικαιώματα πρόσβασης στη Δικαιοσύνη και ίσης ποινικής μεταχείρισης<sup>2</sup>. Την έντονη ανησυχία του είχε επίσης εκφράσει και ο Επίτροπος για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου του Συμβουλίου της Ευρώπης<sup>3</sup>.

Τελικά, το άρθρο 19 του Σ/Ν «Κώδικας Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης» αποσύρθηκε στο σύνολό του κατά τη νομοθετική διαδικασία ενώπιον της Βουλής. Τα σχετικά με την προστασία θυμάτων και ουσιαδών μαρτύρων ρατσιστικών εγκλημάτων ζητήματα ρυθμίστηκαν αργότερα δια της ως άνω ΚΥΑ 30651/2014.

Η ΕΕΔΑ παρατηρεί ότι καθώς το άρθρο 4 παρ. 2 του παρόντος Σ/Ν (περ. 1 και 2) προσθέτει στον Κώδικα Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης (Ν 4251/2014) τις διατάξεις του άρθρου 1 της ΚΥΑ 30651/2014,

<sup>2</sup> ΕΕΔΑ, «Δελτίο Τύπου - 24 Μαρτίου 2014», διαθέσιμο σε: [http://www.nchr.gr/images/pdf/nea\\_epikairothta/deltia\\_tupou/DT.Arthro19.pdf](http://www.nchr.gr/images/pdf/nea_epikairothta/deltia_tupou/DT.Arthro19.pdf)

<sup>3</sup> Επίτροπος για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου του Συμβουλίου της Ευρώπης, *Δημόσια δήλωση*, διαθέσιμη σε: <http://on.fb.me/lgphOxQ>.

**κατοχυρώνεται δια νόμου πλέον και η προστασία θυμάτων και ουσιωδών μαρτύρων ρατσιστικών εγκλημάτων** (άρθρο 4 παρ. 2 περ. 1β του Σ/Ν), γεγονός το οποίο και χαιρετίζει.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του Σ/Ν η προσθήκη των διατάξεων της ΚΥΑ στον Κώδικα Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης επιβάλλεται «[γ]ια λόγους κωδικοποίησης της νομοθεσίας». Η ΕΕΔΑ αναγνωρίζει την αξία της κωδικοποίησης της νομοθεσίας για την ασφάλεια δικαίου, τονίζει όμως επιπλέον ότι η προσθήκη αυτή **εξασφαλίζει στην προστασία θυμάτων και ουσιωδών μαρτύρων ρατσιστικών εγκλημάτων το νομικό κύρος που της αρμόζει.**

Η ΕΕΔΑ επισημαίνει ότι είναι αναγκαίο η Πολιτεία να εκφράζει με σαφήνεια την αναγκαιότητα της καταπολέμησης των ρατσιστικών εγκλημάτων και να εξαντλεί τα περιθώρια ρύθμισής της δια της νομοθετικής οδού, ιδίως σε μια περίοδο ύφεσης κατά την οποία διαφαίνεται επάνοδος των εγκλημάτων που τελούνται λόγω εθνικής ή εθνοτικής προέλευσης, θρησκείας, χρώματος, αναπηρίας, σεξουαλικού προσανατολισμού ή ταυτότητας φύλου<sup>4</sup>.

Η ΕΕΔΑ σημειώνει ότι η αποτελεσματική αντιμετώπιση των εγκλημάτων μίσους δεν είναι εφικτή χωρίς την παροχή εγγυήσεων για τη δυνατότητα καταγγελίας τους. Οι διατάξεις περί προστασίας αλλοδαπών θυμάτων που το παρόν Σ/Ν εντάσσει στον Κώδικα Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης, θεοπίζοντας ένα ειδικό καθεστώς άδειας παραμονής για τα θύματα και τους ουσιώδεις μάρτυρες για το διάστημα που είναι αναγκαίο για τη δίωξη και καταδίκη των δραστών, αποτελούν ένα θετικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση.

Η ΕΕΔΑ επισημαίνει ταυτόχρονα την **ανάγκη ενίσχυσης του ως άνω νομοθετικού πλαισίου** ώστε να προβλεφθεί και α) αποχή από τη δίωξη για παράνομη είσοδο και β) απαγόρευση της σύλληψης και της διοικητικής κράτησης του καταγγέλλοντος μάρτυρα για το διάστημα που μεσολαβεί από την καταγγελία έως την έκδοση της ειδικής εισαγγελικής πράξης, ώστε τα θύματα αφενός να μην αντιμετωπίζουν τις συνέπειες μία τέτοιας ποινικής διαδικασίας και της ενδεχόμενης δευτερογενούς θυματοποίησης όταν προσέρχονται στις αρχές για να καταγγείλουν και αφετέρου να ενθαρρύνονται να προβούν στις σχετικές καταγγελίες<sup>5</sup>.

---

<sup>4</sup> Βλ. και Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας, *Ετήσια Έκθεση 2013*, διαθέσιμη σε: <http://rvrn.org/wp-content/uploads/2014/04/Report2013final.pdf>.

<sup>5</sup> Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας, «Δελτίο τύπου σχετικά με τις πρόσφατες νομοθετικές ρυθμίσεις για την καταπολέμηση των ρατσιστικών εγκλημάτων», 6.10.2014, διαθέσιμο σε: <http://rvrn.org/2014/10/447/>.

## ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ του Σ/Ν: Ρυθμίσεις Θεμάτων Ιθαγένειας

Το παρόν Σ/Ν δεν αποβλέπει σε συστηματική και συνολική ρύθμιση και αντιμετώπιση των σχετικών με την ιθαγένεια ζητημάτων. Όπως προκύπτει και από την αιτιολογική του έκθεση, το Σ/Ν ρυθμίζει συγκεκριμένα θέματα ιθαγένειας, τα οποία περιορίζονται στις εξής τρεις κατηγορίες: α) Ζητήματα που ανέκυψαν μετά την από 460/2013 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ) που έκρινε αντισυνταγματικές συγκεκριμένες διατάξεις του Ν 3838/2010, β) Ζητήματα πρακτικής φύσης για τον τρόπο λειτουργίας των υπηρεσιών ιθαγένειας και γ) Ζητήματα σχετικά με την κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την ιθαγένεια.

Η ΕΕΔΑ παρατηρεί ότι το παρόν Σ/Ν επιχειρεί να αντιμετωπίσει με καθυστέρηση το **κενό δικαίου** που δημιουργήθηκε μετά από την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ) που έκρινε αντισυνταγματικές διατάξεις σχετικά με την απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας από τους μετανάστες δεύτερης γενιάς. Η ΕΕΔΑ κρίνει απολύτως απαραίτητη και **χωρίς καμία πλέον καθυστέρηση** τη ρύθμιση των ζητημάτων ιθαγένειας των μεταναστών δεύτερης γενιάς<sup>6</sup>.

Η ΕΕΔΑ παρατηρεί επίσης ότι οι διατάξεις του Σ/Ν επιφέρουν ακόμα μία τροποποίηση του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας (εφεξής ΚΕΙ)<sup>7</sup>, και παρόλο που ρυθμίζουν σημαντικά ζητήματα, παραβλέπουν σειρά άλλων θεμάτων τα οποία δεν έτυχαν της κατάλληλης προσοχής ούτε στο πλαίσιο της παλαιότερης νομοθέτησης **και για τα οποία η ΕΕΔΑ έχει ήδη εκφράσει τις απόψεις της**<sup>8</sup>.

---

<sup>6</sup> Η ΕΕΔΑ χαιρέτισε το γεγονός ότι με τον Ν 4251/2014 «Κώδικας Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης και λοιπές διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 80/1.4.2014) προβλέφθηκε η χορήγηση άδειας διαμονής πενταετούς διάρκειας σε « ενήλικες πολίτες τρίτων χωρών που γεννήθηκαν στην Ελλάδα ή έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς έξι τάξεις ελληνικού σχολείου στην Ελλάδα, πριν τη συμπλήρωση του 21ου έτους της ηλικίας τους και διαμένουν νόμιμα στη χώρα » (άρθρο 108). Η ΕΕΔΑ χαιρέτισε τη χορήγηση άδειας διαμονής μακράς διάρκειας για τους μετανάστες δεύτερης γενιάς, παρατηρώντας βέβαια ότι θεμελιώδης προϋπόθεση για την πλήρη και ουσιαστική ένταξη αυτών αποτελεί η δυνατότητα απόκτησης της ελληνικής ιθαγένειας. Βλ. ΕΕΔΑ, «Παρατηρήσεις επί του σχεδίου Δεύτερης Περιοδικής Έκθεσης της Ελληνικής Δημοκρατίας για το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (ΔΣΑΠΔ)», *op. cit.*

<sup>7</sup> Ο ΚΕΙ κυρώθηκε με τον Ν 3284/2004 (ΦΕΚ Α' 217/10.11.2004) ο οποίος έχει τροποποιηθεί με το ΠΔ 92/2006 (ΦΕΚ Α' 95/8.5.2006), τον Ν 3731/2008 (ΦΕΚ Α' 263/23.12.2008), κυρίως δε με τον Ν 3838/2010 (ΦΕΚ Α' 49/24.3.2010), ο οποίος τροποποιήθηκε με το Ν 3870/2010 (ΦΕΚ Α' 138/9.8.2010) και Ν 3938/2011 (ΦΕΚ Α' 61/31/3/2011).

<sup>8</sup> ΕΕΔΑ, [«Παρατηρήσεις της ΕΕΔΑ επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης «Πολιτική συμμετοχή ομογενών και αλλοδαπών υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα και μακροχρόνια στην Ελλάδα»,](#)

Η ΕΕΔΑ επισημαίνει ότι τα ζητήματα ιθαγένειας, ιδίως στο μέτρο που συνδέονται και με την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου, χρήζουν προσεκτικής και συνολικής θεώρησης.

Στο ευρύτερο αυτό πλαίσιο, και με αφορμή την παρούσα νομοθετική πρωτοβουλία, η ΕΕΔΑ καλεί για ακόμα μία φορά<sup>9</sup> την Πολιτεία να προβεί στην υπογραφή και κύρωση της **Σύμβασης του ΟΗΕ για τη Μείωση της Ανιθαγένειας** (1961, σε ισχύ από το 1975) καθώς και στην κύρωση της **Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης περί Ιθαγένειας** (1997, σε ισχύ από το 2000), την οποία η Ελλάδα έχει υπογράψει από την 06/11/1997.

**Η ΕΕΔΑ υπενθυμίζοντας με αφορμή το παρόν Σ/Ν την πάγια θέση της για τα ζητήματα ιθαγένειας, επισημαίνει επί των ειδικότερων διατάξεων του Σ/Ν τα εξής:**

#### **Άρθρο 5 παρ. 1 του Σ/Ν**

#### **Απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας από αλλοδαπό, με δήλωση και αίτηση, λόγω φοίτησης σε σχολείο ή Πανεπιστήμιο/ΤΕΙ στην Ελλάδα**

Με τις παρατηρήσεις της επί του Σ/Ν του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης «**Πολιτική συμμετοχή ομογενών και αλλοδαπών υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα και μακροχρόνια στην Ελλάδα**», το 2010, η ΕΕΔΑ<sup>10</sup> (μετέπειτα Ν 3838/2010 (ΦΕΚ Α' 49/24.3.2010: **Σύγχρονες διατάξεις για την Ελληνική Ιθαγένεια και την πολιτική συμμετοχή ομογενών και νομίμως διαμενόντων μεταναστών και άλλες ρυθμίσεις**)) είχε χαιρετίσει την συγκεκριμένη νομοθετική πρωτοβουλία που συνιστούσε ένα εξαιρετικά σημαντικό βήμα, με στόχο την ουσιαστική ενσωμάτωση των νομίμων μεταναστών που ζουν και εργάζονται στην Ελλάδα για αρκετά χρόνια και κυρίως των παιδιών τους που γεννήθηκαν ή μεγάλωσαν στην Χώρα.

---

2010 και ΕΕΔΑ, «[Η απόλεια της ελληνικής ιθαγένειας βάσει του πρώην άρθρου 19 ΚΕΙ και η διαδικασία επανάκτησή της](#)», 2003.

<sup>9</sup> Βλ. τη σχετική επισήμανση της ΕΕΔΑ ήδη από το 2003, ΕΕΔΑ, «[Η απόλεια της ελληνικής ιθαγένειας βάσει του πρώην άρθρου 19 ΚΕΙ και η διαδικασία επανάκτησή της](#)», 2003.

<sup>10</sup> ΕΕΔΑ, «Παρατηρήσεις επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης «Πολιτική συμμετοχή ομογενών και αλλοδαπών υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα και μακροχρόνια στην Ελλάδα», *Έκθεση 2010*, σελ. 33 επ. Βλ. και ΕΕΔΑ, «Παρατηρήσεις της ΕΕΔΑ επί του Νόμου 3386/2005 (ΦΕΚ Α' 212) «Είσοδος και διαμονή υπηκόων τρίτων χωρών στην Ελληνική Επικράτεια», *Έκθεση 2005*, σελ. 143 επ.

Η ΕΕΔΑ έκρινε ότι η **πρωτοβουλία αυτή κινούνταν στη σωστή κατεύθυνση** και στηριζόταν σε δύο πυλώνες, οι οποίοι πρέπει να χαρακτηρίζουν κάθε μέτρο και πρακτική που άπτεται των ζητημάτων της μετανάστευσης: αφενός, το σεβασμό και την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του συνόλου των ατόμων που διαβιούν στην ελληνική επικράτεια, και αφετέρου, τη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής αυτού του συνόλου, σε συνδυασμό με την εγγύηση της ασφάλειας των συνόρων. Εξάλλου η συγκεκριμένη νομοθετική πρωτοβουλία επιχειρούσε να εξασφαλίσει την πλήρη απόλαυση των δικαιωμάτων των ατόμων που νόμιμα και μακροχρόνια αποτελούν κομμάτι της ελληνικής κοινωνίας συμβάλλοντας στη γενική ευημερία του τόπου, ενώ παράλληλα καθιστούσε σαφή τη στάση της ελληνικής Πολιτείας απέναντι στην παράνομη μετανάστευση<sup>11</sup>.

Με το άρθρο 1 του Ν 3838/2010 προστέθηκε, δε, στον ΚΕΙ το νέο άρθρο 1Α για την απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας «Με δήλωση και αίτηση, λόγω γέννησης ή φοίτησης σε σχολείο στην Ελλάδα». Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή τέκνα αλλοδαπών που γεννιόνταν στην Ελλάδα, η λεγόμενη «δεύτερη γενιά» μεταναστών, αποκτούσαν την ελληνική ιθαγένεια υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Η ΕΕΔΑ είχε επισημάνει ότι η εξέλιξη αυτή συνιστούσε ένα πολύ σημαντικό βήμα καθώς για πρώτη φορά εισαγόταν στο ελληνικό δίκαιο ιθαγένειας, το οποίο μέχρι τότε διαπνεόταν μόνο από την αρχή του δικαίου του αίματος (*jus sanguinis*), η αρχή του δικαίου του εδάφους (*jus soli*), η οποία συναντάται αποκλειστικά ή και σε συνδυασμό με αυτή του δικαίου του αίματος σε πολλές έννομες τάξεις<sup>12</sup>.

Με την υπ' αριθμόν όμως 460/2013 απόφαση της Ολομέλειας του ΣτΕ κρίθηκαν αντισυνταγματικές οι διατάξεις των άρθρων 1Α του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας και 24 του Ν 3838/2010<sup>13</sup> και ακυρώθηκαν αντίστοιχα οι αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών για την απονομή ιθαγένειας σε αλλοδαπούς λόγω γέννησης στην Ελλάδα από αλλοδαπό γονέα

---

<sup>11</sup> Βλ. και ΕΕΔΑ, «[Παρατηρήσεις επί του σχεδίου Δεύτερης Περιοδικής Έκθεσης της Ελληνικής Δημοκρατίας για το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα \(ΔΣΑΠΔ\)](#)», 2013.

<sup>12</sup> ΕΕΔΑ, «Παρατηρήσεις επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διαβούλευσης «Πολιτική συμμετοχή ομογενών και αλλοδαπών υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα και μακροχρόνια στην Ελλάδα»», *op. cit.*

<sup>13</sup> Αντισυνταγματικές κρίθηκαν και οι διατάξεις των άρθρων 14-21 του Ν 3838/2010 για τη συμμετοχή αλλοδαπών στις δημοτικές εκλογές. Σε πρόσφατη απόφασή της, η ΕΕΔΑ επεσήμανε ότι το ζήτημα της συμμετοχής των αλλοδαπών στις δημοτικές εκλογές σκόπιμο είναι πλέον να αντιμετωπιστεί με συνταγματική αναθεώρηση. Βλ. ΕΕΔΑ, Παρατηρήσεις επί του σχεδίου Δεύτερης Περιοδικής Έκθεσης της Ελληνικής Δημοκρατίας για το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (ΔΣΑΠΔ), *op. cit.*



- αλλοδαπούς γονείς με τουλάχιστον 5 ή 5+ έτη παραμονής και λόγω φοίτησης σε ελληνικό σχολείο.

Με το άρθρο 5 παρ. 1 του παρόντος Σ/Ν για την απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας αντικαθίστανται οι διατάξεις του άρθρου 1Α του ΚΕΙ και προβλέπεται η απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας όχι πλέον «Με δήλωση και αίτηση, λόγω γέννησης ή φοίτησης σε σχολείο στην Ελλάδα» αλλά «Με δήλωση και αίτηση, λόγω φοίτησης σε σχολείο ή Πανεπιστήμιο/ΤΕΙ στην Ελλάδα». Όπως προκύπτει από την αιτιολογική έκθεση η προτεινόμενη ρύθμιση «λαμβάνει υπόψη» την ως άνω απόφαση του ΣτΕ.

Για την απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας, το Σ/Ν προτείνει τον συνδυασμό του τυπικού κριτηρίου της νόμιμης παραμονής στη χώρα με το ουσιαστικό κριτήριο της ενσωμάτωσης δια της εκπαίδευσης στην ελληνική κοινωνία.

Συγκεκριμένα, η επίμαχη διάταξη του Σ/Ν προβλέπει ότι: *«Αλλοδαπός που κατοικεί νόμιμα στην Ελλάδα δύναται να αποκτήσει την ελληνική ιθαγένεια με σχετική δήλωση και αίτηση που υποβάλλει ο ίδιος στην αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης του δήμου κατοικίας του εφόσον πληροί μία τουλάχιστον από τις ακόλουθες προϋποθέσεις: (i) έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την παρακολούθηση εννέα τουλάχιστον τάξεων ελληνικού σχολείου στην Ελλάδα ή (ii) έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την παρακολούθηση των έξι τάξεων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε ελληνικό σχολείο στην Ελλάδα ή (iii) έχει περατώσει επιτυχώς τις σπουδές του σε Τμήμα ή Σχολή των ελληνικών Πανεπιστημίων ή Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΤΕΙ) και είναι κάτοχος απολυτηρίου ελληνικού λυκείου στην Ελλάδα».*

Παράλληλα, δε, το Σ/Ν προβλέπει ότι η δήλωση και αίτηση εγγραφής υποβάλλεται μετά τη συμπλήρωση του δεκάτου έκτου έτους της ηλικίας του αιτούντος, στην περίπτωση όμως αυτή η ελληνική ιθαγένεια αποκτάται με την ενηλικίωση του. Επισημαίνεται ότι οι ως άνω ρυθμίσεις δεν διακρίνουν μεταξύ των παιδιών που γεννήθηκαν στην Ελλάδα και αυτών που γεννήθηκαν σε τρίτη χώρα και στη συνέχεια ανατράφηκαν στην Ελλάδα.

Η ΕΕΔΑ παρατηρεί ότι με τον τρόπο αυτό το Σ/Ν **αποκλείει την απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας κατά την παιδική ηλικία**, τόσο για τα αλλοδαπά παιδιά που γεννήθηκαν στην Ελλάδα όσο και για αυτά που απλώς ανατράφηκαν στην Ελλάδα. Επομένως, στον ανήλικο που έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την παρακολούθηση εννέα τουλάχιστον τάξεων ελληνικού σχολείου στην Ελλάδα, παρέχεται η δυνατότητα υποβολής δήλωσης και αίτησης (με τη συμπλήρωση του δεκάτου έκτου έτους) αλλά δεν

αναγνωρίζεται λόγω ανηλικότητας το δικαίωμα απόκτησης ελληνικής ιθαγένειας, αν και πληροί τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο Σ/Ν.

Για τη ρύθμιση αυτή η αιτιολογική έκθεση του Σ/Ν αναφέρει ότι «Βάσει του άρθρου 129 του Αστικού Κώδικα ένας ανήλικος έχει από την ηλικία των δεκαέξι ετών περιορισμένη δικαιοπρακτική ικανότητα. Σε αυτήν την περίπτωση η ιθαγένεια θα αποκτάται με την ενηλικότητα του αιτούντος».

Η ΕΕΔΑ επισημαίνει ότι η απόκτηση ιθαγένειας δεν συνδέεται με το πνεύμα των περί της δικαιοπρακτικής ικανότητας διατάξεων του Αστικού Δικαίου. Η ΕΕΔΑ παρατηρεί ότι αφενός η απόκτηση ιθαγένειας δεν ταυτίζεται με την έννοια της δικαιοπραξίας και αφετέρου οι περί περιορισμένης δικαιοπρακτικής ικανότητας διατάξεις του ΑΚ σκοπό έχουν να προστατέψουν το έννομο συμφέρον του ανηλίκου. Η ΕΕΔΑ έχει ήδη επισημάνει ότι αυτό που συνεπάγεται η κτήση της ελληνικής ιθαγένειας είναι η κτήση της ιδιότητας του Έλληνα πολίτη. Η ιδιότητα του πολίτη σηματοδοτεί το δεσμό ενός ατόμου με ένα συγκεκριμένο Κράτος. Ο δεσμός αυτός βασίζεται στη βούληση του ατόμου να ανήκει σε μια συγκεκριμένη συντεταγμένη πολιτεία αποδεχόμενος τους νόμους και τις αξίες της και συμμετέχοντας στην πολιτική κοινότητά της<sup>14</sup>.

Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 134 ΑΚ «Ο ανήλικος που έχει συμπληρώσει το δέκατο έτος είναι ικανός για δικαιοπραξία, από την οποία αποκτά απλώς και μόνο έννομο όφελος». Ακόμα όμως και στην περίπτωση που θεωρηθεί ότι η απόκτηση ιθαγένειας αποτελεί δικαιοπραξία από την οποία, δε, απορρέουν για τον ανήλικο και υποχρεώσεις εκτός από δικαιώματα<sup>15</sup>, αυτή δεν θα έπρεπε να αποκλείεται για τον ανήλικο στην ηλικία των δεκαέξι ετών, ιδίως όταν στην ελληνική έννομη τάξη στον ανήλικο που έχει συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας του αναγνωρίζεται η δυνατότητα σύναψης σύμβασης εργασίας (άρθρο 136 ΑΚ: «Ο ανήλικος που συμπλήρωσε το δέκατο πέμπτο έτος μπορεί, με τη γενική συναίνεση των προσώπων που ασκούν την επιμέλειά του, να συνάψει σύμβαση εργασίας ως εργαζόμενος. [...]»).

Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΔΑ θεωρεί ότι από το Σ/Ν πρέπει να απαλειφθούν οι αναφορές σε ηλικιακά όρια τόσο για την δήλωση και αίτηση εγγραφής όσο και για την απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας. **Η ανηλικότητα δεν**

---

<sup>14</sup> ΕΕΔΑ, «Παρατηρήσεις επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διαβούλευσης «Πολιτική συμμετοχή ομογενών και αλλοδαπών υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα και μακροχρόνια στην Ελλάδα»», *op. cit.*

<sup>15</sup> Βλ. Τάκης Α., «Το «δικαίωμα» στην Ιθαγένεια και η εξουσία του δημοκρατικού νομοθέτη στην πολιτογράφηση», διαθέσιμο σε: <http://www.constitutionalism.gr/site/2303-to-dikaiωμα-stin-itageneia-kai-i-exoysia-toy-dimok/>.

**δύναται να αποτελεί λόγο περιορισμού του δικαιώματος στην απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας**, ιδίως υπό το πρίσμα της συνταγματικής επιταγής για προστασία της παιδικής ηλικίας (άρθρο 21 παρ. 1 Σ) καθώς και αυτής που απορρέει από διεθνείς κανόνες (βλ. πρωτίστως τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, όπως κυρώθηκε με τον Ν 2101/1992 (ΦΕΚ Α' 192/2.12.1992)).

Αντί της διατύπωσης « Η δήλωση και αίτηση εγγραφής υποβάλλεται μετά τη συμπλήρωση του δεκάτου έκτου έτους της ηλικίας του, εφόσον ο αιτών πληροί μία εκ των άνω προϋποθέσεων. Σε περίπτωση που ο αιτών είναι ενήλικος η ελληνική ιθαγένεια αποκτάται από την ημερομηνία δημοσίευσης της περίληψης της απόφασης κτήσης της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Σε περίπτωση που ο αιτών είναι ανήλικος, η ελληνική ιθαγένεια αποκτάται με την ενηλικίωσή του» **προτείνεται** η διατύπωση « Η ελληνική ιθαγένεια αποκτάται από την ημερομηνία δημοσίευσης της περίληψης της απόφασης κτήσης της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ».

**Συνολικά, η ΕΕΔΑ παρατηρεί ότι η νέα αυτή ρύθμιση για την απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας δεν επιτρέπει στο δίκαιο της ιθαγένειας να επιτελέσει τη βασική του αποστολή ως εργαλείο επιτάχυνσης, διευκόλυνσης αλλά και θωράκισης της κοινωνικής ένταξης των παιδιών που γεννήθηκαν ή ανατράφηκαν στην Ελλάδα.** Ιδίως σε ό,τι αφορά τους μετανάστες δεύτερης γενιάς που γεννήθηκαν στην Ελλάδα από γονείς που έχουν ενσωματωθεί στην ελληνική κοινωνία, η παρούσα ρύθμιση ευνοεί τον **εγκλωβισμό τους στην αλλοδαπότητα καθ'όλη τη διάρκεια την παιδικής τους ηλικίας.** Για τα αλλοδαπά παιδιά, δε, που γεννήθηκαν στην Ελλάδα και αμέσως εντάχθηκαν στο ελληνικό σχολείο, η απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας είναι δυνατή, μόνο όταν ολοκληρώσουν επιτυχώς 9 χρόνια σχολικής εκπαίδευσης ή 6 χρόνια δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή τις σπουδές σε ελληνικό ανώτερο/ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα και δη μετά τη συμπλήρωση του 18<sup>ου</sup> έτους της ηλικίας τους, με τους ίδιους όρους, δηλαδή που ισχύουν για κάθε άλλο αλλοδαπό παιδί. Με την έννοια αυτή, αποδεικνύεται προβληματικός και αδιαφοροποίητος ο τρόπος που προσλαμβάνεται η έννοια της ένταξης στην πολιτική κοινότητα. Επιπλέον τεκμήριο, η εξαιρετικά πιο χρονοβόρα και επίμοχθη απόκτηση της ιθαγένειας για το παιδί που γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Ελλάδα σε σύγκριση με τους γονείς του που ήρθαν στη χώρα έφηβοι ή ενήλικες.

Σε περιόδους που απειλείται η κοινωνική συνοχή και παρατηρούνται πολλαπλά κρούσματα ξενοφοβικής ή και ρατσιστικής αντιμετώπισης νέων που διαβιούν από τη γέννησή τους στη χώρα, μετέχουν της ελληνικής

παιδείας και προσφέρουν πολλαπλώς στην ελληνική κοινωνία, η υπερβολικά συσταλτική και αναβλητική στάση της Πολιτείας απέναντι κτήση της ιθαγένειας από τη δεύτερη μεταναστευτική γενιά συνεπάγεται επιπρόσθετους κινδύνους για την συνοχή του κοινωνικού σώματος.

### Απόρριψη της αίτησης λόγω ποινικού κωλύματος

Σύμφωνα με το παρόν Σ/Ν η αίτηση για την απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας «απορρίπτεται αν συντρέχει ποινικό κώλυμα, κατά την περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 5 ή λόγοι δημόσιας ή εθνικής ασφάλειας, κατά το άρθρο 5B» του ΚΕΙ.

Η ΕΕΔΑ παρατηρεί ότι θα ήταν σκόπιμο στο πλαίσιο της παρούσας νομοθετικής πρωτοβουλίας **να επανεξεταστεί η διατύπωση της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 5 ΚΕΙ**, η οποία προσετέθη με τον Ν 3838/2010, κατά το πνεύμα των παρατηρήσεων της ΕΕΔΑ που προηγήθηκαν της υιοθέτησής του<sup>16</sup>.

Η ΕΕΔΑ είχε επισημάνει ότι η διατύπωση του στοιχείου (β) με την απαρίθμηση ενός αρκετά μεγάλου αριθμού αδικημάτων δεν καθιστά σαφή τη *ratio* της διάταξης, ειδικά αν λάβει κάποιος υπόψη του ότι αδικήματα τελείως διαφορετικής βαρύτητας -όπως π.χ. το αδίκημα της προδοσίας της χώρας και αυτό της κλοπής- συνεπάγονται ακριβώς τις ίδιες δυσμενείς συνέπειες ως προς την πολιτογράφηση. Η ύπαρξη ενός μεγάλου αριθμού αδικημάτων η τέλεση των οποίων, ανεξαρτήτως ποινής και χρόνου έκδοσης της καταδικαστικής απόφασης, καθιστά αδύνατη την πρόσβαση στις τυπικές προϋποθέσεις πολιτογράφησης συνιστά ένα αρκετά επαχθές και δυσανάλογο μέτρο.

Η ΕΕΔΑ θεωρεί σκόπιμο να ισχύσει **μία γενική διάταξη** σύμφωνα με την οποία ο αιτών θα πρέπει να μην έχει καταδικασθεί αμετάκλητα την τελευταία εικοσαετία πριν από την υποβολή της αίτησης πολιτογράφησης για κακούργημα. Επιπλέον, και σε συνδυασμό με την ως άνω πρότασή της, η ΕΕΔΑ καλεί την Πολιτεία να προβεί σε μία σοβαρή αναθεώρηση του καταλόγου των αδικημάτων που περιλαμβάνονται στο στοιχείο (β), διατηρώντας μόνο σοβαρότατες κατηγορίες αδικημάτων, όπως αυτά που στρέφονται κατά των συμφερόντων του ελληνικού κράτους<sup>17</sup> και τα διεθνή

---

<sup>16</sup> ΕΕΔΑ, «Παρατηρήσεις επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διαβούλευσης «Πολιτική συμμετοχή ομογενών και αλλοδαπών υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα και μακροχρόνια στην Ελλάδα», *op. cit.*

<sup>17</sup> Όπως προβολές του πολιτεύματος (άρθρο 134 ΠΚ επ.) και προδοσία της χώρας (άρθρο 138 ΠΚ επ.).

εγκλήματα,<sup>18</sup> η τέλεση των οποίων οποτεδήποτε δικαιολογεί την απόρριψη *prima facie* μίας αίτησης πολιτογράφησης.

Η ΕΕΔΑ θεωρεί ότι με αυτόν τον τρόπο θα καταστεί σαφής η *ratio* της διάταξης. Επιπλέον, υπενθυμίζεται ότι η αρμόδια υπηρεσία που προβαίνει στην εξέταση της αίτησης πολιτογράφησης ζητά αυτεπαγγέλτως ποινικό μητρώο δικαστικής χρήσης του αιτούντος. Η θέσπιση, δε, υποχρέωσης αιτιολόγησης της απόρριψης αίτησης πολιτογράφησης δίνει τη δυνατότητα στη διοίκηση να αναφέρει ως εύλογη αιτία άρνησης χορήγησης της ελληνικής ιθαγένειας την καταδίκη του αιτούντος για κάποιο αδίκημα. Κατά συνέπεια η ΕΕΔΑ κρίνει απαραίτητη την αναδιατύπωση της διάταξης.

#### **Άρθρο 5 παρ. 6 του Σ/Ν**

##### **Κατάργηση δυνατότητας υποβολής αντιρρήσεων**

Με το παρόν Σ/Ν **καταργείται η δυνατότητα υποβολής αντιρρήσεων** ενώπιον του Συμβουλίου Ιθαγένειας από τον αιτούντα αλλοδαπό στην περίπτωση αρνητικής γνωμοδότησης της αρμόδιας Επιτροπής Πολιτογράφησης.

Η αιτιολογική έκθεση επικαλείται ως λόγο της ως άνω κατάργησης το γεγονός ότι από τη θεσμοθέτηση της δυνατότητας αντιρρήσεων με το Ν 3838/2010, η άσκηση της υπήρξε καταχρηστική. Συγκεκριμένα, αναφέρεται ότι όλοι οι ενδιαφερόμενοι των οποίων η αίτηση είχε απορριφθεί προσέφευγαν στο Συμβούλιο Ιθαγένειας ενώ απεδείχθη ότι ελάχιστες προσφυγές γίνονταν δεκτές στην πράξη. Επίσης η αιτιολογική έκθεση αναφέρει ότι «δεδομένου του μεγάλου όγκου αντιρρήσεων, ο χρόνος εξέτασης των αιτήσεων αυτών από το Συμβούλιο Ιθαγένειας υπερβαίνει κατά πολύ το χρονικό διάστημα εντός του οποίου ο ενδιαφερόμενος αλλοδαπός μπορεί να επανέλθει με νέο αίτημα για την πολιτογράφησή του».

Η ΕΕΔΑ κρίνει ότι η κατάργηση της δυνατότητας υποβολής αντιρρήσεων στερεί από τους αιτούντες το δικαίωμα σε επανεξέταση του αιτήματός τους. Η σοβαρή καθυστέρηση στην εξέταση των προσφυγών ενώπιον του Συμβουλίου Ιθαγένειας, η οποία *de facto* καταργεί την αξία της προσφυγής θα πρέπει να αποτελεί λόγο να επανεξεταστεί από το νομοθέτη ο τρόπος λειτουργίας και οργάνωσης του εν λόγω διοικητικού οργάνου και όχι να περιοριστούν *de jure* τα δικαιώματα των διοικουμένων.

---

<sup>18</sup> Όπως αυτά ορίζονται στο Καταστατικό του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου.

## Άρθρο 5 παρ. 7 του Σ/Ν

### Υποβολή νέας αίτησης πολιτογράφησης

Με το άρθρο 5 παρ. 7 (περ. 3) του Σ/Ν επαναπροσδιορίζεται το χρονικό διάστημα εντός του οποίου καθίσταται δυνατή η υποβολή νέου αιτήματος πολιτογράφησης από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης απόρριψης της προηγούμενης, σε δύο έτη αντί του ενός που είχε προβλεφθεί με το άρθρο 6 του Ν 3838/2010.

Η ΕΕΔΑ παρατηρεί ότι στην αιτιολογική έκθεση του Σ/Ν δεν εκτίθενται επαρκείς λόγοι που να αιτιολογούν τη μεταβολή αυτή. Στο μέτρο, δε, που το Σ/Ν προβλέπει - κατά τα ως άνω εκτιθέμενα - την κατάργηση της δυνατότητας υποβολής αντιρρήσεων σε περίπτωση αρνητικής γνωμοδότησης, η ΕΕΔΑ συστήνει να διατηρηθεί η δυνατότητα υποβολής νέου αιτήματος πολιτογράφησης «μετά την παρέλευση **ενός έτους** από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης απόρριψης της προηγούμενης».

## Άρθρο 6 του Σ/Ν

### Σύσταση Επιτροπής για σύνταξη Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας

Η ΕΕΔΑ έχει επισημάνει την **αξία της συστηματοποίησης και κωδικοποίησης της νομοθεσίας** για την προστασία της ασφάλειας δικαίου. Σε αυτήν την κατεύθυνση, χαιρετίζει την πρωτοβουλία Σύστασης Επιτροπής για σύνταξη Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας.

### Η συμμετοχή της ΕΕΔΑ στην Επιτροπή για σύνταξη Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του Σ/Ν προτείνεται η συμμετοχή της ΕΕΔΑ στην Επιτροπή για σύνταξη Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, καθώς «υποδεικνύει ένα μέλος της στις επιτροπές πολιτογραφήσεων που λειτουργούν στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της χώρας».

Πράγματι, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 12 ΚΕΙ<sup>19</sup> (Ν 3284/2004, ΦΕΚ Α' 217), συνιστάται Επιτροπή Πολιτογράφησης σε κάθε μία από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, η οποία γνωμοδοτεί για τη συνδρομή των ουσιαστικών προϋποθέσεων που πρέπει να πληροί ο αλλοδαπός που επιθυμεί να γίνει έλληνας πολίτης και σε κάθε μία από τις Επιτροπές αυτές συμμετέχει μέλος που υποδεικνύεται, μαζί με τον αναπληρωτή του, σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας της από την ΕΕΔΑ.

---

<sup>19</sup> Όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 8 του Ν 3838/2010 «Σύγχρονες διατάξεις για την Ελληνική Ιθαγένεια και την πολιτική συμμετοχή ομογενών και νομίμως διαμενόντων μεταναστών και άλλες ρυθμίσεις» και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 26, παρ. 1 και 2 του Ν 3938/2011 «Σύσταση Γραφείου Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη και άλλες διατάξεις».

Η ΕΕΔΑ χαιρετίζει τη συμμετοχή της στην Επιτροπή για σύνταξη Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, στο πλαίσιο της αποστολής της ως ανεξάρτητου συμβουλευτικού οργάνου της Πολιτείας σε θέματα δικαιωμάτων του ανθρώπου κατά τα οριζόμενα στον ιδρυτικό της Ν 2667/1998.